

MAGYAR KURIR.

Nr. 36.

Indult Bétsből, Pénteken, Octóber 31-dikén, 1828.

B é t s.

October 26-kán délben volt szerencséje az újonnan nevezett Frantzia Követnek Hertzeg Laval Montmorencynek Ő Felsege a' Tsászár előtt audientzián megjeleni, és Megbízó levelét által adni. —

Oct. 28-dikán végzé el itt emberi és katonai pályafutását Báró Kienmayer Mihály Ts. K. Belső Titkos Tanácsos Ő Excellentiája, Mária Therésia Katonai Rendének Commendátora, a' Haszsziai arany Oroszlán- és a' Katonai Erdemrend Vitéze; Lovasság Generálisa és a' 8-dik Huszár Magyar Regiment Tulajdonosa, ki életének 75-dik esztendejében elgyengülése miatt világi életét jobb étellel váltotta fel.

Hadi Tudósítások.

Geismar Generálisnak azon fényes győzelméről, mellyet Kis Oláh-Országban a' Widdini Seraskiérnek az ő seregénél hatszorta több hadain vett, mint ezt a' M. Kurirban röviden már két ízben is említettük, a' Pruszzsiai Státusújság a' következő hivatalos bővebb Orosz tudósítást közli. October 4-dikéről. „A' Widdini Seraskier (Generálisi rang a' Törököknél) 26 ezer emberrel és 30 ágyúval hagyá el Sept. 24-dikén a' Kalafati sántzokat, a' ki annak jeléül 's

mintegy megjutalmaztatásául, hogy ő most a' kevés számú Orosz sereget Kis Oláh Országban öszvetörvén, ezt egészen elfoglalja, előre már Kalafati Basának kinevezetett, a' mire még a' két Havas-Alföldi Vajdaságban példa nem volt. Boglesi nevű faluig előre nyomulván az új Basa hadaival, elkezdték a' Törökök magokat hészántzolni. Ezen Helytől a' Geismar Grlis 4200 emberből álló kis tábora tsak egy mérföldnyire feküdt. Tudósítatván az Orosz Vezér, egy illy nagy számú ellenséges tábornak közelítéséről és maga hészántzolása felől; hogy azt ebbéli igyekezetében meggátolja és megelőzze, számba nem vévén a' Törökök nagy erejét, elvégezte, hogy őket haladék nélkül megtámadja. Sept. 26-dikán dél felé kezdődött el a' kemény ütközet, melly sok vérontással késő estig tartott. Mind a' két részről olly nagy bátorsággal verekedtek a' hadak, hogy egyik is a' másikon nem győződelmeskedhetett. Az Orosz hadisereg kevés számát, a' vitézkedő emberkedés mellett, egyedül a' hadi taktika tehette az ellenség nagy számához egyenlővé. Különösen kimutatta magát ezen ütközetben az Újorosz és Kargopoli két Vasas Regiment, valamint a' Tomski gyalog Regiment is, melly a' Török rendes gyalogságtól megtámadtatván, azt, ámbár nagy veszteséggel, visszaverte. Jól lát-

ta azt Geismár Generális, hogy ezen kétséges kimenetelű ütközet után az ellenség ötet más nap maga meg fogná támadni, és mivel ötet népével annyira feljülhaladja, vagy körül keríthetné, vagy közzé oldalt is bevághat. Ehez képest arra határozta magát, hogy az ellenséget másodszor is és még azon éjjel meglepven megtámadja; a' melly hadi tettet a' Generálisnak a' legfényesebb győzelem követte. A' Törökök rendes katonasága magát elszánva körömszakadásig oltalmazta, a' honnan azok mind a' tábor helyén hullottak el; a' többi fegyveres hadak megzavartatván, minden rend nélkül nyakra före futottak vissza, elhányván fegyvereiket, egész Kalafátig, a' hova mintegy 10 ezeren, minden fegyver nélkül tsakugyan elverekedtek. Az ellenség vesztesége holtakban egynehány ezerre megy, 600-an fogságba estek. A' holtak között van az Albániai Basa is. Az ellenségnek egész táborát a' győzedelmes sereg kezére jutott; ezenkívül 24 zászló, hét ágyú; az elfogott lovak, elfoglalt szekerek, hadi szerek, és eleség sokasága igen nagy. Az Orosz sereg vesztesége 600 emberre megy, holtakat sebesekek özveszámlálva. — E' fényes győzelem megszabadította Kis Oláh Országot az elpusztítástól, melly a' Sc-raskiernek tzélja vala. Geismár Generálisnak ezen vitézi nagy tettet azzal jutalmaztatta meg a' Tsászá, hogy ötet Generál-Lieutenánttá nevezte ki.

A' Pruszsziái Státus újság Várna megvétele körülállásosan leírja. Mi abból tsak ezeket közöljük, a' miket még nem említettünk. „Oct. 8-kán kiküldötte a' Kapitán Basa egy Titoknokját két más Törökkel Páris líneahajóra, hogy a' várnak általadása eránt alkudozást kezdjen, kit a' Tsászá, Greigh Admirális-hoz útasított; de feltételei el nem fogadlatván; viszzatért. Más nap ugyan azon

Követ jelent meg Gróf Woronzoff sátorában feltételeivel hasonlóképpen sikeretlenül. Estvefelé maga Jussuff Basa jöve a' táborba, 's beszélgetvén a' vár feladása módjáról, azzal az ígérettel tért vissza, hogy a' következő napon, meghatározandó szándékát ki fogja nyilatkoztatni. Ezzel Oct. 10-dikén ismét maga jöve ki a' Basa, és egyenesen megvallotta, hogy a' várat tovább megoltalmazni lehetetlen, és hogy ő tsak annak általadását sürgette. De mivel a' Kapitán Basa semminémű feltételek alatt nem akarja a' várat feladni, ő, (Jussuff Basa) arra határozta magát, hogy többé a' várba vissza nem megy, hanem a' Tsászá, védelme alá adja magát. Mihelyt ez a' várbeliek megtudták, azonnal mind azok a' seregek, kik Jussuff Basa vezérlése alatt szolgáltak, fegyvereiket lerakták, 's más nap 11-dikben, reggel seregenként jöttek ki a' városból, hogy az Ostromlónak magokat fogságra adják. E' szerént a' várörizet eloszolván, azt kérte a' Kapitán Basa, kimagát a' fellegvárba vette, hogy nékie, 500 hív embercivel együtt, az Omer Vrione táborához szabad elmenetel engedjessék. A' Tsászá, ezt azzal a' feltétellel engedte meg, hogy oda az útát vagy Paravadin keresztül vegye, vagy a' tengeren Burgászba. Dél felé megjelentek a' Városi Követek azzal a' kéréssel, hogy a' város kultsait a' Tsászá, általadhassák; kiket a' Tsászá, a' Telegráf hegytelőn fogadott. Erre ez Orosz Seregek mind a' hajókról mind a' szárazon tett örvendező ágyúzás alatt foglalták el a' várost.

A' Kapitán Basa. Oct. 12-dikén hagyta el az övével együtt Várnát 's útját Paravadinak vette. Omer Vrione megtudván a' várcsetét a' Kamtsik vízen által ment 's vissza húzta magát, a' midőn a' Würtembergi K. Hertzeg Eugén se-

regei ötlet nyomba követvén seregéből némellyeket fogságra ejtettek 's hadiszerkeket és eleséget is vettek el az ellenségtől.

Az Orosz Tsászár Oct. 14-dikén szándékozott Mária Tsászárné nevű línea hajón Odessába menni 's onnan Sz. Pétervárába visszatérni, a' hova a' Tsászárt az idegen Hatalmasságok is Követni fogják.

Török Ország.

Konstántzinápoly, Oct. 10-dikén. A' Bulgáriai tudósítások mind Várnából, mind Sumlából Oct. 5-dikéig terjednek. Ezek szerint, mihelyt a' Nagy Vezér táborával a' Balkán hegyein által ment, minden törekedését arra fordította, hogy Várnát az ostrom alól felszabadítsa, 's e' végre a' Sumlai táborból is magához húzott egynehány ezer embert Omer-Vrione Basa vezérlése alatt. September utolsó napjai folyvást tartó heves tsatázásokban teltek el, melyekben noha a' Törökök minden erejüket és mesterségeket megvetették, még sem mehettek rá, hogy az Oroszokat a' Várnai öböl déli partján bésántzolt táborokból kiverhették volna. Legvéresebb verekedések történtek a' két ellenséges tábor között Sept. 26-dikán, és 30-dikán, melyekben az Oroszok nevezetesen a' Gárdáknak egy része sokat vesztett, 's a' mint mondják egynehány Generálisaik is estek el (l. M. Kurír Nro 55).

Huszsein Basa tudósítása szerint Sumlából, Alisch Basa Oct. 4-dikén Bazardsik felé kitsapott, 's midőn ezen száguldozásából 200 Orosz foglyokkal Sumlába vissza térne, egy osztály Dóni Kozákok rajta ütöttek 's körül fogták. Ekkor Alisch Basa látván, hogy a' foglyok a' Kozákokhoz akarják magokat tsatolni, arra vetemetedd, hogy a'

foglyokat mind levágatta, 's azután nagy dühösséggel az Oroszok közzé bévágván őket hátrálni kényszerítette, és útját Sumláig háborgatás nélkül folytatta. Ugyan ezen nap Ibrahim Basa is megtámadott Tuldschából egy Orosz sereg osztályt, melly Jenibasár mellett táborozott, 's ott nyert prédájával békével visszatért Sumlába. — A' Porta mostanában nem hirdetteti ki a' Hadi tudósításokat, a' mit még eddig tselekedett.

Magános levelek írják Sumlából, hogy Halíl Basa, ki ott a' rendes Török sereg vezére volt, és vitéz magaviselete által több ízben kimutatta magát, némelly vígyázatlan linyilatkoztatásai miatt, nehogy a' reguláris katonaság és a' felfegyverkezett Törökség között irigy vetekedés támadjon, Demoticiába számkivettelett.

A' Szultán megértvén, hogy Azsiában az Oroszok nagy előmenetelt tesznek 's már Erzerum várát is fenyegetik, az ott eddig volt igen éltes Basa helyébe Szalih-Basát nevezte ki oda való Kormányozónak. Ezenkívül több Basákat és jeles Tiszteket is küld segítő seregekkel együtt Európából Azsiába.

A' Szultán, a' mint hallik, rövid időn megindul a' főváros alatt fekvő táborból Drinápolyba.

Ásiai Hadi Tudósítás.

Erivánból Sept. 10-dikén költ levelek szerint: Hertzeg Tsavtsévadzé Gen. Májor sereg osztálya ismét egy Török várát vett el a' Törököktől. Ez Bajazid vára, mellyet Elul-Basa eleinte tüzesen oltalmazott; de általlátván, hogy azt az Orosz sereg ellen meg nem oltalmazhatja, 's ha ostromra kerül a' dolog, annak mind őrizetét mind lakosait végső veszedelemre juttatja; jobbnak látta azt feltételek szerint feladni.

É g y i p t o m.

Champollion Ur (egy az Egyiptomi régiségek vizsgálatára kiküldött Frantzia Tudósok közzül) Aug. 29-kén Alexandriából levelet irt Párisba, mellyből ezeket közöljük:

„Máltából Aug. 8 kán indultunk el, 's távolról fejeirellő Afrikai partok hosszában 10 egész napig hajókáztunk; ekkor pillantottuk meg a' régi Taposirist, a' mostani nevén az Arab sok tornyát. A' meszszelátó tsöveken kezdék látni a' Pompejus oszlopait, a' Kikötőt, és az ott lévő számtalan Hajókat, mellyeknek egész Erdőt mutató árbotzfái között Alexandria fejer Házaikeresztül tsillámlottak. Béc érkezőbe, minden Nemzetbeli, Anglus, Frantzia, Török, Algiri, Egyiptomi 's a't. Hajóktól látánk magunkat körül vétetni — A' Navarintól megmaradt Hajók Vázzaikül a' több Hajókon szomorúan állottak.

„A' városról alig lehet az embernek képzete, ha tsak nem látja. Keskeny Útszák, tömve mindenféle színű emberekkel, elnyulva alvó kutyákkal, hosszú sorban álló tevékkel — zordon hangzású beszéd minden oldalról, félmezítelen aszszonyok 's gyermekek sipító kiáltásaikkal elegyítve — fojtó por — imitt amott egy két tzipra Úr gazdagon szerszámozott lovakon ülve: ez a' képe Alexandriának.

Nagy Britannia.

Irlandiából nyugtatóbb tudósítások érkeznek. A' Vice Király Parantsolatjának és a' Katholikus Egyesület Felszólításának mindenek engedelmeskednek. Egyedül az Orangisták azok, a' kik a' parantsolat ellen Éjszaki Irlandiában gyűléseket tartanak. A' V. Király a' minap asztal felett azt mondá egy vendégségben, hogy Irlandiának legnagyobb elenségei az Orangisták; de nem teelikbelé hat hét, meg fognak zaboláztatni.

Carnarvonban a' minap (Mihály napján) a' következő történet adta magát elő: Lord William Paget az Irlandiai V. Király második fija elválasztatik a' nevezett Faluban Parlamentbeli Képviselőnek, de azzal a' feltétellel, hogy voksát az Emancipatio ellen adja. A' Parlamentben elő fordulván a' dolog, Lord Paget az Emancipationnak nem ellene hanem mellette volt. A' Carnarvoniaknak ez nem jól esett, 's a' Lordnak megírták, hogy a' Képviselői széket a' Parlamentben hagyja ott, ha úgy nem akar voksolni a' mint ők kívánják. — A' dolog ebben maradt egész Mihály napig. Ekkor szokott lenni esztendőnként a' Tisztviselők választása, mellyre Lord Paget is megjelent. A' Tanátsházban minden azt várta, hogy a' Lord a' Gyűlésben a' maga mentségére meg fog szállalni — de a' Lord hallgatott. A' Tiszt választás végével nagy ebéd volt; az asztalnál Lord Paget ült elől. Itt, egy Valaki inni akar az Elölülő egészségéért: erre nagy lárma támad, és a' Vendégek egy szívvél szájjal kezdtek protestálni az érdemes Lord Principiumai ellen, mellyeket mint nekik Képviselőjök a' Parlamentben az Emancipatio dolgában ki mutatott. — Fel áll Roberts Ur, 's így szól: „Uraim! Leghamarább bizonyosok lehetünk benne, hogy az érdemes Lordnak igazi Protestans principiumai vannak, ha a' mi Képviselőnk megalázza magát vélem egy poharat ki inni ezen Toastra: Protestant Ascendancy! (Uralkodjon a' Protestantismus!) Mit mond reá Mylord? — Rövid gondolkozás után ez így felel „Iszom reá“ — Ivott is, a' vendégek hangos örömkialtásai között. Megtsendesedvén ez asztal, a' Lord fel állott „Barátim! En a' Toastot úgy ittam, a' mint azt én értem“ „Már egy „ízben azzal vádoltak engemet az Urak,

„hogy Uraságtokat elámítottam; hogy újra azzal ne találjanak vádolni, íme ki magyarázom magamat. (Halljuk) En, a' Protestantismus Uralkodása alatt nem egyebet értek, hanem hogy elsöben Protestáns Király Uralkodjon Országunk ditsö thronusán, továbbá hogy felmaradjon Országunk Protestáns Constitutioja, mellyet én a' legjobbnak tartok a' világon az Alatt-valók boldogságára, és végtére, hogy rendülhetetlenül megálljon Protestáns Egyházunk, egyszóval: hogy ne uralkodjék a' Római Catholicismus (the non existence of Roman Catholic Ascendency)“ — De a' Lordnak ezen maga ki magyarázása nem tetszett a' jelenlövöknek, és sokan kiállották: „Igya a' Lord a' Toast úgy, a' mint mi értjük“ — A' lárma sokáig tartott, és a' vendégek nyilván meg mondták, hogy ök a' Toastot úgy értik: ne adjanak a' Katholikusoknak semmi új kedvezést, hanem vegyék el tőlök régi jussaikat is. A' lárma tsilapodásával így szóllott Lord Paget: „No Uraim! letevék az Urak az áll-ortzát. Most látom, az Urak az által akarták a' Protestantismus uralkodását feltartani, hogy a' Katholikus Hazafiak jussát, szabadságát és boldogságát lábaik alá tapodná. 'S az Urak azt akarják, hogy én egy ilyen gondolkozású Toastot igyam? Nem, soha sem — ké szebb volnék meghalni, mint egy ilyen újálatos gondolkozással Toastot inni. Én nálam senki jobban Királyát, Hazáját és Vallását nem szereli: de én nem hiszem, hogy ezeknek ditsöségét tsak úgy lehet fenntartani, ha más különböző Hitűeket lábainkal tapodunk. — Az Emancipatióban adott Votumért az Urak engem megszöllibtettek, hogy a' Képviselei hívatalt tennem le. Uraim! én tszteletem betszülöm kinek kinek politikai vélekedését: de meglívánom, hogy mások

is hasonlót tegyenek én vélem. Mig nekem szerentsem lesz, az Urak Képviseleljének lenni — szabad és kötetlen akarok lenni a' fő Kérdésekben. Mikor én a' voksomat adtam, arról volt szó a' Parlamentben, nem volna e' tanátsos és idvességes Irlandia megnyugtására a' Katholikusokat emancipalni? Már most én azt kérdém, adhattam e' én ezen kérdésre, más jobb feleletet annál, a' mit adtam az Ország javára, boldogságára és ditsöségére nézve — ezeknek munkálódására voltam pedig én az Uraktól küldetve. — Most én Uraim el megyek, de reménylem, hogy ha azon kérdés, melly köztünk ezen vitatásokra okot adott, közelebb-rölel elfog döntetni: barátságosabb ábrázattal fognak az Urak fogadni, és helyesebb szempontból fogják Parlamentbeli Magam viseletét megítelni.“ — Ezen utóbbi szavak — egy Irlandiai Vice Király fíjának szájából, nagyon hihetövé tészik, hogy az Emancipatio a' Ministeriumnál munkában van.

London Oct. 16-kán. Hertzeg Wellington kiment a' Fő Városból Stratfieldsayba. — A' Külső Ministerrel Oct. 15-kén Conferentziát tartottak az Orosz és Frantzia Követek. Mellynek végével Gróf Aberdeen Kurirt küldött Lord Heytesburyhoz (a' ki most az Orosz Hadi szálláson van). Ma hasonló Conferentziát tartott a' Gróf, a' Burkus és Spanyol Követekkel.

A' Portugalliai Királynénál minden nevezetes Európai Követek Udvarlást téznek. —

Az Anglus Újságlevelek igen békételenkednek a' Dardanellák bezárásáért. A' Courier azt igyekezik megmutatni, hogy annak semmi hasznát sem fogja Orosz Ország venni; 's közli ezen tzelből azokat a' leveleket, mellyeket Lord Collingwood 1807-ben és 1808-

ban Lord Mulgrave hoz írt. „A' Dardanellák bé zárása, — ezt írja Lord Col-lingwood — igen sikertelen egy munka. Mert a' Birodalom belső részéből, mind Európai mind Ásiai Török Országhól, a' mi termés Konstantinápolyba vitetik, nem ezen az úton megyen oda. Egyiptomból pedig hogy segítség ne mehessen, azt egy pár ör álló Hajó — az egyik Kandia és Matapán között, a' másik Kandia és Rhodos közt, — tökéletesen megakadályoztathatja. De bajos is nagy Hajókkal itt járni — mert alkalmas kikötő, a' hová a' hajókszelvész és tél idején magokat megvonhatnák, nintsen.“

Dublin Oct. 14-kén. A' Vice Király, egynelány csapat Katonaságot, 10 ágyúval, Irlandia Északi Megyéjébe küldött; a' végre, hogy az ott lakó Katholikusoktól vagy mások szerént, az Orangistáktól vagy ismét mások szerént, mind a' két Félről a' nálók találtató fegyverek elvételésenek.

Frantzia Ország.

Frantzia és Burkus Országok Egyesítésre léptek egymással a' szökött Katonáknak költsönös kiadása eránt. Tsak egyedül azok vétetnek ki, a' kik ott születtek, a' hová által szöktek. A' Moniteur Oct. 14-kén szóról szóra közli az egész Egyesség-szerzést.

Kéves napokkal az előtt Beranger Ur egy könyvet adott ki Chansons inedites (Nyomatásban ki nem adott Énekek) cím alatt. A' könyvet confiskálták, 's az Íróját törvénybe idézték. A' könyv foglalatljának igen gonosz-nak kell lenni, mert még (a' különben eléggé liberalis) Messenger de Chambres is ki kél ellene.

Generális Mermet, a' ki a' Lünevillei próbatáborozást kommandí-

rozta, Ö Felségétől igen szép megdítsérő levéllel tiszteltetett meg. —

A' Kenyér árra Párisban feljebb ment (egy négy fontos kenyérke 18 1/2 Sous) mellyen a' szegényebb sorsú lakosok igen megijjedtek. A' Moniteur jelenti, Oct. 15-kén, hogy az Országglószék rendelést tett, a' drágulás elhárításáról, és a' népet biztatja a' kenyér előbbi árrának hamari visszatérésevel.

Páris Oct. 20 kán. A' Király tegnap előtt mustrát tartott a' Grenellei síkmezőn a' Párisban lévő Katonaságon. — A' folyó 1823 Esztendő kilentz elsőbb Hónapjaiban 21,253,000 Frankkal haladja meg az Ország jövedelme, a' mult Esztendeit ugyan ezen hónapokról. —

A' Courrier Francais azt beszéli, hogy a' Kabinétben 20 (az Ex Minister Villèle emberei között való) Megyés Tiszteknak — és Státus Tanácsoknak letételéről volna szó, 's nevezetesen az Oct. 15-iki Ministeri Gyűlés eről tanátskozott vala: de a' tanátskozás ki menetele még nem tudatik.

A' Moniteur a' következő tudósításokat közli Moreából: „Ibrahim Oct. 4-kén hazament, minekutánna 20,000 embert, és 1000 lovat maga előtt hazaküldött, és a' Koroni, Modoni és Navarini várakban 1,200 embert itt hagyott. Ezen váraknak által adását Generalis Maison sürgeti.“

Az Algir alatt álló Frantzia Hadi hajók Oct. 1-ső napján, a' Turettachica partoknál (Algirtól három mértföldre) 4 Algiri Rabló hajótsemmitvé tettek.

Morva Ország.

A' Morva Országai Rendek Oct. 14-kén Brünnben öszve gyűltek, és a' jövő 1829-ik Esztendei tárgyak elintézésé-

re egybe hívottj Ország Gyűlése másnap megnyitattott. Az ezen Gyűlésre kinevezett Ts. Kir. Biztosok Gróf Bubna, és Udvari Tanácsos Manner Ur a Felsőg kivánságait a Rendeknek által adták. Mellyek felolvastatván, az Ország Gyűlés Igazgatója Gróf Inzaghi Károly beszédet tartott, mellyben kijelentette, hogy a hív Rendek haladék nélkül tanácskozás alá fogják a felolvastatott tárgyakat venni, és vélekedéseiket rövid idő alatt, a Felsőg Biztosainak, által adják.

Spanyol Ország.

A Mexikó ellen kiküldött Spanyol Hajós sereg Admirális Laborde alatt, a Campechei Öbölbe elmenvén — újra vissza tért Havannába, a nélkül, hogy az Amerikaiak ellen legkisebbet is indított volna. Az Admirálissal harmadfél ezer ember volt, a kiknek Champechét kellett volna elfoglalni. A katonáknak (a mint Cubából írják) lett volna is kedvük a Hajóból kiszállani. De az Admirális nem engedte, attól félvén, hogy a hajókat a közelgető Őszi szélvész az Öbölben végképpen megromtják, s a szárazra kiszállott katonák is, magokra hagyatván el vesznek.

A Király, Sept. 25-kán költ Parantsolatja által vissza tette a Státus Tanácsot a régi (1792-iki) formájába. Eddig a Státus Tanács (az 1826-ki Organismo szerént) minden héten kétszer rendszeren Ülést tartott; ezen túl nem lesz szabad öszvegyülni, ha csak a Király nem parantsolja.

Madridtól 12 mértföldnyire, Quidalaxara körül valami tűzokádó Hegy Forma támadt, melly a lakosokat körül belől igen meg ijesztette. A parasztok a felemelkedő füstöt és lángot látván, a Hegy tetején támadt kis nyílásba homokot, földet és vizet hánytak, és hord-

tak, azt gondolván, hogy ha a nyílást betemetik és a lángot el oltják, az egész jelenésnek vége lesz. De a füst és láng még nagyobb lett. — Méltó lenne a dolgot, ahoz értő emberek által megvizsgáltatni. Spanyol Ország úgy is rég óta keres egy kőszén bányát. Ha ezt a mostani tűz okadást, valami meggyüladt föld gyantá (Erdhartz) okozta: nem lehetetlen, hogy a föld-gyanta területe alatt, gazdag kőszén bányákra fognak találni.

Nápoly Ország.

Marsal Carretto, a Capozzoli Bandájának szerentsés kiirtásáért, Marchese titulussal, a della Riunione Rend nagy keresztyével és 500 arany esztendei fizetéssel ajándékozott meg. — Az elfogott és törvénybe idézett személyek ellen elkezdett per béfejeztett; az utolsó ülése a rendkívül való Itéli-széknél (Salernóban) Sept. 21-kén tartatott, a mellyben öten halálra ítéltettek, s 55-en 10, 20, 30, esztendei vagy örökös rabságra büntetettek.

Orosz Ország.

Sz. Pétervára Oct. 14-kén. Ő Fel-sége a Tsászár, az idegen Vallástételt követők Egyházi dolgaiknak elintézésére és rendbeszedésére a következő Tsászari Parantsolatot adta ki: „Minekutánna én, a Protestáns-Evangelikus Püspöknek Cygnaeusnak, és Rheinbott's Volborth Pásztoroknak Hozzám benyújtott Esedezéseket figyelmetesen megfontoltam: és az idegen Vallástételt követők Egyházi dolgait igazgató Fő Tisztségnek az Orosz Országi Lutherana Egyház állapotjáról beadott környüállásos tudósításokat is hasonlóan megvizsgáltam: úgy találtam, hogy ezen Egyház

jobb rendben való vételére elmulhatatlanul szükséges, a' mostani rendtartásokat az eredeti Rendszabásokkal szorosabban megegyeztetni, a' Consistoriumokat és más Egyházi Elöljáróságot egyformán lábra állítani, és ezeknek más Törvény-Székekhez való arányját meghatározni. Ezen, a' Protestáns Egyház javát erényező tzelnek elérésére olyan férjfiaknak tanácsára vagyon szükség, a' kik ezen Egyház törvényjeiben jártasak. E' végre parantsolom, a' mi következik 1) A' Lieflandi, Esthlandi és Kurlandi Protestáns Consistoriumoknak, és a' Sz. Pétervári Consistorialis Ülésnek hagyattassék meg, hogy szedjék össze mind azon időről időre bétsúszott és szokásba jött Rendtartásokat, mellyek a' Lutherana Egyház eredeti Rendszabásaival ellenkeznek; és ezeket az idegen Vallástelűek Egyházi dolgaira ügyelő Fő Tisztességhez küldjék meg. 2) Ezen tudósítások beküldtetésével egy Biztosság állíttassék fel Sz. Pétervárában, Senátor és Titkos Tanácsos Gróf Tiesenhauseen előlülése alatt, a' végre, hogy az, az Orosz Országai Protestáns-Evangelika Egyház számára, javallás képpen, egy közönséges Egyházi Rendszabást dolgozzék ki. — Ezen Biztosságnak tagjai lesznek az Egyházi Rendből: A' Protestáns Evangelikus Püspök Cygnaeus, Lieflandi Superintendens Berg, Theologiae Professor Lenz, és Pásztor Ehrström; a' Világi Rendből: Báró Kampenhausene Lieflandi Fő Kurator, Tanácsos Ma ydell Esthlandból, a' kik mellé a' Kurlandi Nemesség közzül, és a' Sz. Pétervári Lutherana Közönségből egyet egyet választani kell. Ezen Biztosságnak kötelessége lesz arra vigyázni,

1-ször, hogy az új Rendtartás projectumában minden határozások szoroson megegyezzenek a' Protestáns-Evangelika Egyház alaptörvényeivel nemcsak a' Hittárgazatokra, hanem az Egyházi Igazgatás sarkalatos tikkelyeire nézve is. 2-ször, hogy ezen új Rendtartásbeli Határozások a' Protestáns Egyház mostani állapotjához és szükségeihez legyenek mérve. — Ezen tekintetből a' Biztosság nézze meg és fordítsa hasznára azon Javallásokat, mellyeket Püspök Cygnaeus és Superintendens Fessler az Evangelika Egyház közönséges elrendeléséről és az Isteni tiszteletet illető dolgoknak mindennütt egyformán való elintézéséről kidolgoztak. Az ezen tárgy felett szükséges tanácskozásokra nézve a' Biztosság Superintendens Fesslert is Üléseibe meghívhatja.

(Aláírás) Miklós.

Költ Bolgrad faluban Bessarabiában. Máj. 22-kén (Jun. 3-kán) 1828 Eszt. Ezen Ukás értelme szerént, a' Sz. Pétervári Lutherana Közönség Sept. 5-kén, a' Biztosság tagjává Satus Tanácsos Adelung Urat el választotta.

Az Abói Universitás Helsingforsban által tétett. A' tanulók száma Oct. 1 napján 285 volt, de a' kiknek száma naponként szaporodik.

A' pénz folyamata October 30-dikán;

közép ár:
 A' Státus' 5p. Centes Obligátiói 94 31/32
 Az 1820 béli sorsosok, 154 1/4
 Az 1821-béli hasonlók, 123 4/5
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátiói, 48 1/4 for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 1083 3/10 forinton
 Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)